Projekt

z dnia 9 listopada 2026 r.
Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W NOWYM MIEŚCIE LUBAWSKIM

z dnia 17 listopada 2026 r.

w sprawie wystąpienia z apelem do Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego o podjęcie uchwały antysmogowej

Na podstawie art. 18 ust. 1 oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 662 z późn. zm.) oraz art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.), Rada Miejska w Nowym Mieście Lubawskim uchwala, co następuje:

§ 1. Rada Miejska w Nowym Mieście Lubawskim zwraca się z apelem do Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego o rozpoczęcie prac analitycznych i konsultacyjnych nad projektem uchwały wprowadzającej ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, na podstawie art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.).

§ 2. Rada Miejska w Nowym Mieście Lubawskim wnosi w szczególności o:

1) rozpoczęcie prac nad przygotowaniem projektu uchwały antysmogowej dla województwa warmińsko-mazurskiego;
2) przeprowadzenie szerokich konsultacji społecznych projektu uchwały, z udziałem mieszkańców, samorządów gminnych i powiatowych oraz organizacji społecznych;
3) określenie jasnych i realnych wymagań dotyczących eksploatacji instalacji grzewczych;
4) ustalenie odpowiednich okresów przejściowych umożliwiających mieszkańcom dostosowanie instalacji grzewczych do nowych wymagań;
5) uwzględnienie sytuacji ekonomicznej mieszkańców, w szczególności gospodarstw domowych o niższych dochodach;
6) stworzenie lub wzmocnienie systemu wsparcia finansowego dla mieszkańców w zakresie wymiany wysokoemisyjnych źródeł ciepła oraz poprawy efektywności energetycznej budynków;
7) zapewnienie ścisłej współpracy Samorządu Województwa z gminami przy przygotowywaniu i wdrażaniu uchwały;
8) uwzględnienie specyfiki mniejszych miast i gmin, w których znaczna część budynków jest ogrzewana indywidualnymi źródłami ciepła.

§ 3. Rada Miejska w Nowym Mieście Lubawskim uznaje poprawę jakości powietrza za istotne zadanie z zakresu ochrony zdrowia mieszkańców i ochrony środowiska. Rada podkreśla jednocześnie, że skuteczna poprawa jakości powietrza wymaga działań podejmowanych w sposób skoordynowany na poziomie całego województwa, przy jednoczesnym zapewnieniu mieszkańcom odpowiedniego wsparcia finansowego i organizacyjnego.

§ 4. Apel, o którym mowa w § 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Nowego Miasta Lubawskiego.

§ 6. Uchwałę przekazuje się Sejmikowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Zarządowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Marszałkowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej

Magdalena Kortes

Załącznik do uchwały nr .....

Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim

z dnia 17 listopada 2026 r.

Apel Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim do Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w sprawie podjęcia uchwały antysmogowej

Rada Miejska w Nowym Mieście Lubawskim zwraca się do Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z apelem o podjęcie prac nad opracowaniem i przyjęciem uchwały antysmogowej dla województwa warmińsko-mazurskiego.

Potrzeba podjęcia zdecydowanych działań w tym zakresie wynika zarówno z troski o zdrowie mieszkańców, jak i z aktualnych danych dotyczących jakości powietrza. Problem zanieczyszczenia powietrza jest szczególnie widoczny w okresie grzewczym. Na terenie Nowego Miasta Lubawskiego funkcjonowała stacja pomiarowa Państwowego Monitoringu Środowiska, której wyniki pozwalają na bieżące obserwowanie jakości powietrza.

W dniu 5 listopada 2025 r. na stacji pomiarowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Nowym Mieście Lubawskim przy ul. Działyńskich odnotowano przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM10. Maksymalne stężenie wyniosło 126,7 μg/m³. Jako przyczynę przekroczenia GIOŚ wskazał oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków. W 2026 r. problem nadal pozostaje aktualny. W dniu 25 lutego 2026 r. Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki wydał powiadomienie o ryzyku wystąpienia przekroczenia średniodobowego poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM10. Analiza wyników pomiarów ze stacji Państwowego Monitoringu Środowiska w Nowym Mieście Lubawskim za okres od 20 stycznia 2025 r. do 19 stycznia 2026 r. wskazała na ryzyko wystąpienia ponad 35 dni ze stężeniem PM10 przekraczającym 50 μg/m³. Jako przyczynę wskazano emisję z sektora bytowo-komunalnego, szczególnie w okresie grzewczym.

Istotnym elementem oceny jakości powietrza jest również narażenie na pył zawieszony PM2,5, który ze względu na niewielki rozmiar cząstek może przenikać do głębokich części układu oddechowego i mieć wpływ na zdrowie mieszkańców. Ekspozycja na PM2,5 jest wiązana w szczególności ze zwiększonym ryzykiem chorób układu oddechowego i krążenia, zaostrzeń astmy i przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, a także przedwczesnej umieralności. Szczególnego znaczenia nabiera ochrona dzieci, osób starszych i osób z chorobami przewlekłymi.

Dostępne dane dotyczące narażenia na PM2,5 wskazują, że Nowe Miasto Lubawskie należy do gmin o podwyższonym poziomie tego narażenia, a powiat nowomiejski znajduje się w grupie powiatów o relatywnie wysokim szacowanym obciążeniu zdrowotnym związanym z ekspozycją na ten rodzaj zanieczyszczenia w województwie warmińsko-mazurskim. Dane te stanowią dodatkową przesłankę do podejmowania działań ograniczających emisję z sektora bytowo-komunalnego.

Ograniczanie emisji pyłów powinno być prowadzone z odpowiednim wyprzedzeniem, w sposób skoordynowany i z uwzględnieniem możliwości finansowych mieszkańców. Wczesne rozpoczęcie prac nad rozwiązaniami wojewódzkimi pozwoli lepiej przygotować okresy przejściowe, systemy wsparcia finansowego oraz działania doradcze, a także stopniowo ograniczać zdrowotne skutki zanieczyszczenia powietrza.

Niepokojące są również dane dotyczące benzo(a)pirenu, substancji o działaniu rakotwórczym. W dniu 23 kwietnia 2026 r. Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki poinformował o ryzyku przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyle PM10 na terenie powiatu nowomiejskiego. Analiza została przeprowadzona na podstawie wyników pomiarów ze stacji Państwowego Monitoringu Środowiska w Nowym Mieście Lubawskim oraz Nidzicy. Jako przyczynę wskazano emisję z sektora bytowo-komunalnego, szczególnie w okresie grzewczym.

Problem jakości powietrza w Nowym Mieście Lubawskim jest widoczny również w danych historycznych. W 2022 r., pierwszym pełnym roku funkcjonowania stacji pomiarowej GIOŚ w mieście, odnotowano 53 dni z przekroczeniem średniodobowego poziomu dopuszczalnego PM10, przy dopuszczalnej liczbie 35 dni.

Nowe Miasto Lubawskie znalazło się tym samym wśród miejscowości o największej liczbie dni smogowych w Polsce. W tym samym roku średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu na stacji w Nowym Mieście Lubawskim

wyniosło 7,07 ng/m³, przy poziomie docelowym wynoszącym 1 ng/m³. Oznaczało to ponad siedmiokrotne przekroczenie poziomu docelowego. Dane te sprawiły, że Nowe Miasto Lubawskie znalazło się w ścisłej czołówce miejscowości o najwyższych stężeniach benzo(a)pirenu w Polsce. Powyższe dane znajdują również potwierdzenie w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2024–2028 z perspektywą do 2032 roku. Dokument wskazuje, że pomimo systematycznej poprawy jakości powietrza w sezonie zimowym nadal występują ponadnormatywne stężenia pyłu PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu, a wśród głównych źródeł ich pochodzenia wymieniono indywidualne ogrzewanie domów i mieszkań oraz komunikację samochodową.

Rada Miejska w Nowym Mieście Lubawskim dostrzega potrzebę podejmowania działań na poziomie lokalnym. Miasto realizuje działania związane z ochroną powietrza, w tym wspieranie mieszkańców w wymianie źródeł ogrzewania. Działania gminne nie są jednak wystarczające do kompleksowego rozwiązania problemu, który ma charakter ponadlokalny.

Zgodnie z art. 96 ustawy – Prawo ochrony środowiska to sejmik województwa posiada kompetencję do wprowadzenia, w drodze uchwały, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Projekt takiej uchwały opracowuje zarząd województwa.

W ocenie Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim aktualne dane dotyczące jakości powietrza stanowią wystarczającą przesłankę do rozpoczęcia prac nad wojewódzką uchwałą antysmogową. Jednocześnie Rada Miejska podkreśla, że wprowadzenie ograniczeń powinno odbywać się w sposób odpowiedzialny, przewidywalny i uwzględniający możliwości finansowe mieszkańców.

Dlatego uchwała antysmogowa powinna w szczególności:

- określać jasne wymagania dotyczące instalacji grzewczych;
- wprowadzać odpowiednie okresy przejściowe;
- uwzględniać sytuację ekonomiczną mieszkańców;
- zapewniać mieszkańcom realny dostęp do programów wsparcia finansowego;
- wspierać wymianę wysokoemisyjnych źródeł ciepła;
- promować termomodernizację budynków oraz wykorzystanie niskoemisyjnych i odnawialnych źródeł energii;
- uwzględniać specyfikę mniejszych miast i gmin województwa warmińsko-mazurskiego;
- być przygotowana w dialogu z samorządami lokalnymi i mieszkańcami.

Rada Miejska w Nowym Mieście Lubawskim deklaruje gotowość do współpracy z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego przy przygotowaniu i wdrażaniu rozwiązań służących poprawie jakości powietrza. Chodzi o stworzenie jasnych zasad, czasu na dostosowanie oraz realnego wsparcia, tak aby wymiana najbardziej emisyjnych źródeł ciepła była możliwa i skuteczna. Rada Miejska w Nowym Mieście Lubawskim apeluje zatem o rozpoczęcie prac nad uchwałą antysmogową dla województwa warmińsko-mazurskiego.

Uzasadnienie

Rada Miejska w Nowym Mieście Lubawskim, działając w trosce o zdrowie mieszkańców oraz stan środowiska naturalnego, uznaje za zasadne wystąpienie do Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z apelem o rozpoczęcie prac nad uchwałą antysmogową.

Podstawę prawną do przyjęcia przez sejmik uchwały antysmogowej stanowi art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska. Przepis ten przewiduje możliwość wprowadzenia przez sejmik województwa ograniczeń lub zakazów dotyczących eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Jednocześnie projekt takiej uchwały opracowuje zarząd województwa. Podjęcie działań na poziomie województwa jest szczególnie istotne w kontekście aktualnych danych dotyczących jakości powietrza w regionie. W 2025 r. na stacji pomiarowej GIOŚ w Nowym Mieście Lubawskim odnotowano przekroczenie poziomu dopuszczalnego PM10, przy maksymalnym stężeniu 126,7 µg/m³. GIOŚ jako przyczynę przekroczenia wskazał emisję związaną z indywidualnym ogrzewaniem budynków. W 2026 r. na podstawie pomiarów ze stacji w Nowym Mieście Lubawskim stwierdzono ryzyko przekroczenia dopuszczalnego poziomu średniodobowego PM10. Jako przyczynę wskazano emisję z sektora bytowo-komunalnego, szczególnie w okresie grzewczym.W kwietniu 2026 r. wskazano ponadto ryzyko przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu na terenie powiatu nowomiejskiego. W analizie wykorzystano wyniki pomiarów ze stacji w Nowym Mieście Lubawskim i Nidzicy, a jako przyczynę wskazano emisję z sektora bytowo-komunalnego. Istotne znaczenie mają również dane zawarte w obowiązującym Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2024–2028 z perspektywą do 2032 roku. Dokument wskazuje na występowanie w sezonie zimowym ponadnormatywnych stężeń PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu oraz wskazuje indywidualne ogrzewanie domów i mieszkań jako jedno z głównych źródeł tych zanieczyszczeń. Powyższe dane wskazują, że problem jakości powietrza jest rzeczywisty i powtarzalny, a jego istotnym źródłem pozostaje emisja z sektora komunalno-bytowego.